

דף 1 מתוך 24	מועד חידוש ההוראה: 06.2032	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.001 הוראת נוהל	 חברת המים הלאומית
הנושא:	מסמכים נלווים:			
תדריך בטיחות לקבלנים ולמבקרים באתרי העבודה	נספח א': טופס תדריך בטיחות לקבלן עבודות בנייה ובנייה הנדסית. נספח ב': טופס תדריך בטיחות לקבלן לעבודות תחזוקה מוגבלות (שירותים). נספח ג': טופס תדריך בטיחות למבקר נספח ד': תדריך בטיחות לביצוע עבודות במתקן מקורות למי שאינו קבלן. נספח ה': ארגון אתר בניה ובניה הנדסית בחברת מקורות נספח ו': מדיניות הבטיחות של מקורות	שם/תפקיד: חתימה: תאריך:	ערך א. גלעד	ש. פלדברג ד.סופר

1. כללי

- 1.1 חוק ארגון הפיקוח על העבודה התשי"ד - 1954 ותקנותיו, מטיל אחריות על "מחזיק במקום העבודה" לבצע הדרכת עובדים ולמסור מידע בדבר הסיכונים במקום העבודה.
- 1.2 הוראה זו מחייבת את עובדי החברה הקשורים בהעסקת קבלנים, קליטתם ו/או הפיקוח עליהם ו/או בכניסת חברות שאינן בהתקשרות חוזית מול מקורות למתקני מקורות ו/או באירוח מבקרים בכל אתרי ביצוע עבודות החברה ובמתקניה, עליהם להקפיד ולוודא שהקבלנים, העובדים והמבקרים ימלאו את הוראות החוק ונוהלי החברה הדנים בבטיחות וגהות, כדי למזער סיכונים ולמנוע תאונות.
- 1.3 קבלנים ומבקרים בשטחי עבודות החברה ובמתקניה, נדרשים לפעול בהתאם להוראות הבטיחות, ולציית להנחיות המזמין, מפקח האתר והממונה על הבטיחות ו/או בא כוחם.
- 1.4 בסמכות המזמין, מפקח האתר והממונים על הבטיחות ו/או בא כוחם לפקח ולנקוט צעדים מתאימים להחלת דרישות הוראה זו, וכל הוראות ונוהלי בטיחות, על כל השוהה בתחום אתרי ביצוע עבודות החברה ובמתקניה, קבלנים ומבקרים בכלל זה.
- 1.5 ההוראה אינה מתייחסת להדרכת מאבטחים מטעם קבלנים המועסקים באתרי החברה וקבלני כוח אדם, ראה ה.מ.ר. בטיחות לעובדי ביטחון 112.024.
- 1.6 הוראה זו אינה חלה על הדרכה ומסירת מידע לשח"מ בעת ביצוע עבודות על ידה עבור מקורות. חברת שח"מ תחתום על תדריך ייעודי.
- 1.7 אין הוראה זו מבטלת או גורעת מכוח החיובים שעל פי דין ו/או כל הוראה או נוהל קיים כי אם באה להוסיף עליהם.

2. מטרות הנוהל

- 2.1 הגדרת שיטת ביצוע תדריך ופיקוח בטיחותי לקבלני חוץ, למבצעי עבודות באתרי מקורות ולמבקרים.
- 2.2 הקטנת הסיכון להתרחשות תאונות, ופגיעות בנפש וברכוש.
- 2.3 החלת הוראות הבטיחות בחברה, על קבלנים, עובדים במתקני מקורות ומבקרים.
- 2.4 קביעת סדרי קליטה ופיקוח בטיחותי על קבלנים, עובדיהם, עובדים במתקני מקורות שאינם קבלנים ומבקרים (למעט מרכזי מבקרים).

3. מסמכי ייחוס

- 3.1 פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל – 1970 ותקנותיו.
- 3.2 חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954 ותקנותיו.
- 3.3 הוראות מהנדס ראשי רלוונטיות.
- 3.4 הוראת סמנכ"ל לפיתוח – 14-03-01 נוהל הפיקוח על עבודות.
- 3.5 הוראת סמנכ"ל לפיתוח – 14-02-08 נוהל ניהול פרויקטים.

4. הגדרות

אתר עבודה	- כל מקום אשר בו מבוצעת עבודה כל שהיא ע"י החברה ו/או עבודה.
הדרכת בטיחות למבקר	- העברת מידע כללי אודות האתר, כללי ההתנהגות באתר ומידע עדכני בדבר הסיכונים באתר.
הדרכת בטיחות לקבלן	- העברת מידע עדכני בדבר הסיכונים באתר/י חברת מקורות בכלל ובתחנות העבודה בהן מועסק הקבלן בפרט.
מבצע העבודה מבקר	- קבלן המבצע את הפרויקט או חלק ממנו.
מזמין העבודה	- גורם חוץ המוזמן על ידי מקורות לביקור באתר עבודה או למתקן.
מנהל פרויקט	- נציג מקורות שהזמין את העבודה או את המבקרים.
מפקח בטיחות	- מי שהתמנה על-ידי היחידה המנהלת את הפרויקט (מרחב, חבל הירדן, או לפי קביעה אחרת של המנכ"ל) – לנהל את הפרויקט מטעמה.
מפקח האתר	- מי שהתמנה על ידי מנהל יחידת הפיקוח הארצית לפקח על קיום הסדרי בטיחות באתרי עבודות הפיתוח כמוגדר בהוראת סמנכ"ל לפיתוח 14-03-01 נוהל הפיקוח על עבודות.
מפקח הפרוייקט	- כמוגדר בהוראת סמנכ"ל לפיתוח - 14-03-01 נוהל הפיקוח על עבודות .
מתקן מקורות	- מי שמונה להיות מפקח על הפרוייקט מטעם מקורות.
נציג הבטיחות קבלן	- מתקן תפעולי או מטה.
קבלן לעבודות בניה ובנייה הנדסית	- ממונה / מפקח / נאמן בטיחות.
קבלן משנה קבלן ראשי	- כמשמעותו בהסכם או בהזמנה. בנוהל זה קבלן לעבודות בנייה ובנייה הנדסית וגם קבלן שירותים כהגדרתם להלן.
קבלן שירותים	- קבלן שעוסק בפעולות בניה ובנייה הנדסית כמשמעותם בחוק פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל – 1970 ובצו הבטיחות בעבודה (עבודות בניה הנדסית), התשכ"ב – 1961.
	- מי שהתקשר בהסכם עם קבלן ראשי לביצוע עבודות בניה או בניה הנדסית.
	- מי שמשמש כמבצע הבניה ו/או שקיבל על עצמו להיות מבצע הבניה כמפורט בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) סעיף 6.
	- קבלן המוזמן לביצוע עבודה בגדר חברת מקורות שאינה מוגדרת כעבודת בנייה ובנייה הנדסית.

5. השיטה

- נוהל זה יחולק לארבעה חלקים :
- 5.1 תדריך בטיחות לקבלן עבודות בניה ובנייה הנדסית.
 - 5.2 תדריך בטיחות לקבלן לשירותים.
 - 5.3 תדריך בטיחות למבקר.
 - 5.4 תדריך בטיחות לביצוע עבודות במתקן מקורות למי שאינו קבלן.

דף 3 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.001	 חברת המים הלאומית
-----------------	----------------------------	----------------------------------	--

5.1 תדריך בטיחות לקבלן עבודות בנייה ובנייה הנדסית

5.1.1 בשלב הוצאה למכרז/קבלת הצעות מחיר
יבוצע באחריות מזמין העבודה / מנהל הפרויקט או מי מטעמו:

- א. כאשר יש קבלן ראשי אחד בפרויקט – לוודא כי בהסכם עם הקבלן נרשם הקבלן כ"מבצע הבניה" לעניין תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח-1988. (להלן: "מבצע הבניה").
- ב. כאשר יש יותר מקבלן ראשי אחד לקבוע מי ישמש כ"מבצע הבניה".
- ג. לעדכן את מהנדס המכרז בדבר הצורך בתוכנית ארגון אתר (כאמור בסעיף 9.2 בנספח א למסמך זה)
- ד. לצרף לדוגמת ההסכם הנשלח לקבלן בעבודות בניה ובניה הנדסית, (למעט עבודות מינהור להם יכתב הסכם ייעודי) את נספח א' ונספח ד' להמ"ר זו. (בכפוף לצורך כאמור בסעיף 9.2 בנספח א').

5.1.2 בטרם תחילת ביצוע העבודה
יבוצע באחריות מזמין העבודה / מנהל הפרויקט או מי מטעמו:

- א. ככל שיש בכך צורך תימסר לקבלן הודעה בכתב לפיה ישמש הקבלן כ"מבצע הבניה" על כל המשתמע מכך לעניין תקנות הבטיחות בעבודה. (הודעה כאמור תמסר בהתאם להוראות ההסכם שבין מקורות ובין הקבלן).
- ב. להזמין את הקבלן לפגישת הזנק בהתאם להוראות סמנכ"ל לפיתוח ופרוייקטים מיוחדים מספר 14-02-08 נוהל ניהול פרויקטים ולהעביר לו תדריך בטיחות. בפגישת ההזנק ישתתף גם מפקח הפרויקט, נציג בטיחות או מי מטעמו.
- ג. לוודא כי נציג הבטיחות יפנה את תשומת ליבו של הקבלן לסיכונים ולדרישות מיוחדים.
- ד. במידת הצורך, לפי סוגי העבודה יצרף לטופס תדריך בטיחות לקבלן (נספח א') את נוהלי חברת מקורות הרלוונטים לביצוע העבודה.
- ה. לקבל מהקבלן במסגרת תדריך הבטיחות, את האישורים הנדרשים על פי חוק לצורך ביצוע העבודה.
- ו. לוודא כי בסיום התדריך, משתתפי התדריך יחתמו על טופס תדריך בטיחות לקבלן בסעיף "אישור קבלת תדריך הבטיחות". כמו-כן באחריותו להעביר העתק טופס התדריך למשתתפי פגישת ההזנק ולשמור העתק ממנו בתיק הפרויקט.

5.1.3 בשלב ביצוע העבודה על ידי הקבלן

- א. מיד עם תחילת ביצוע העבודות, יקבל מנהל הפרויקט מהקבלן העתק טופס "הודעה על פעולות בניה" מלא וחתום על ידי מבצע הבניה, כפי שהוגש על ידו למינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.
- ב. כאשר המפקח נוכח בליקויי בטיחות שקיימים לדעתו בעבודות הקבלן, ימסור המפקח הודעה על כך באופן מיידי לנציג בטיחות/מנהל הפרויקט. במידת הצורך יפעל על-פי המופיע בהוראת סמנכ"ל לפיתוח 14-03-01 נוהל הפיקוח על עבודות
- ג. ממונה/מפקח הבטיחות ינקוט בצעדים מתאימים להחלת דרישות הבטיחות בהתאם להוראות כל דין, לרבות הוראה להפסקת העבודה באם קיימת סכנה מיידית לנפש ולרכוש.

דף 4 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	 חברת המים הלאומית
-----------------	----------------------------	---------------------------------	--

5.2 תדריך בטיחות לקבלן לשירותים

במקורות מועסקים קבלני שירותים החתומים על הסכם התקשרות שנתי וכולו שמוזמנים לביצוע עבודה חד פעמית.

5.2.1 בשלב הוצאה למכרז/קבלת הצעות מחיר

מזמין העבודה יודא כי להסכם עם הקבלן יצורף "תדריך בטיחות לקבלן שירותים" (נספח ב').

5.2.2 בשלב החתמת ההסכם עם הקבלן או מסירת פקודת העבודה

- א. מזמין העבודה יזמין את הקבלן או בא כוחו ויעביר לו תדריך בטיחות. במידה ומדובר בהסכם ארצי המבוצע במרחבים יודא הגורם האחראי על נושא ההסכם במרחב, העברת תדריך בטיחות לקבלן באותו המרחב.
- ב. במידה ומדובר בעבודות מיוחדות עתירות סיכון הדורשות מתן הוראות בטיחות מיוחדות, יזמן לפגישה גם ממונה הבטיחות שיפנה את תשומת ליבו של הקבלן לסיכונים ולדרישות המיוחדות. האמור לעיל יחול הן על תדריך בטיחות הניתן ברמה ארצית והן על תדריך בטיחות הניתן ברמה מרחבית.
- ג. בסיום התדריך, משתתפי התדריך יחתמו על טופס תדריך בטיחות לקבלן שירותים בסעיף "אישור קבלת תדריך הבטיחות". העתק יועבר לממונה הבטיחות.
- ד. הקבלן יקבל קישור בפלאפון ו/או במחשב מהמערכת הממוחשבת של מקורות להדרכת קבלנים. באמצעות הקישור יזין הקבלן את פרטיהם של כלל עובדיו המתוכננים לעבוד בחברת מקורות.
- ה. הקבלן יודא כי עובדיו יעברו את ההדרכה שיועדה להם ונקבעה על ידי ממונה הבטיחות המרחבי/ארצי בהתאם לאופי העבודה המתוכננת.

5.2.3 בשלב ביצוע עבודה על ידי הקבלן

- א. כאשר מזמין העבודה נוכח בליקוי בטיחות שקיים על פי דעתו בעבודת הקבלן, יעיר לו ובמידת הצורך יפסיק את עבודתו, ינקוט בצעדים מתאימים להחלת דרישות הבטיחות עד להפסקת העבודה, במידת הצורך. הודעה על כך תימסר לממונה הבטיחות באופן מיידי.
- הקבלן יישא בכל העלויות הכרוכות בעיכוב העבודה / בהפסקתה.
- ב. ממונה הבטיחות ינקוט בצעדים מתאימים להחלת דרישות הבטיחות עד להפסקת העבודה.

5.2.4 תדריך בטיחות לקבלן שחתום על הסכם מסגרת שנתי - הדרכות

מרוכזות שנתיות

נוסף לאמור בסעיפים 5.2.1-5.2.3 החלים הן ביחס לקבלן המוזמן לעבודה חד פעמית והן ביחס לקבלן החתום על הסכם מסגרת שנתי – יחול ביחס לקבלן החתום על הסכם מסגרת שנתי גם המפורט להלן:

- א. בכל מרחב/חבל תבוצע אחת לשנה הדרכה לקבלנים החתומים על הסכם מסגרת שנתי.
 - ב. מנהל כל יחידה במרחב יקבע גורם אחראי מטעמו לארגון ההדרכה בהתאם למפורט לעיל ולהלן אשר ירכז את שמות הקבלנים המועסקים במסגרת היחידה ובאחריותו לודא כי כל הקבלנים הופיעו והשתתפו בהדרכה ביחידתם או ביחידה מקבילה.
 - ג. ממונה הבטיחות המרחבי/חבלי יהיה אחראי לתוכן ההדרכה.
- יודגש לקבלנים בעת העברת ההדרכה כי חומר הבטיחות הכללי המועבר להם הינו לשם תשומת ליבם על סיכונים מיוחדים במקומות עבודה וכי באחריותם ללמוד ולהכיר את כל הוראות הבטיחות על פי כל דין ולודא קיומם המלא.

דף 5 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	 חברת המים הלאומית
-----------------	----------------------------	---------------------------------	--

בהדרכה יודגשו הוראות הבטיחות הרלוונטיות במיוחד למקורות והסכנות המיוחדות הכרוכות בעבודה באתרי מקורות.

- ד. במהלך ההדרכה יחולק לקבלנים חומר הסברה. הקבלנים יחתמו על טופס המאשר קבלת הדרכה מרוכזת שנתית ובמסגרתו יתחייבו להעביר את תדריך הבטיחות וכל המידע שנמסר להם לכל העובדים שלהם ולקבלני המשנה מטעמם.
- ה. קבלן שלא ישתתף בהדרכה ישובץ בהדרכה ביחידה מקבילה באחריות מנהל היחידה בה מועסק הקבלן לתאם את השתתפותו בהדרכה כאמור בס"ק זה.
- ו. קבלן שלא עבר הדרכה שנתית בנושא בטיחות בכל מסגרת שהיא לא יועסק בביצוע עבודות במקורות.

5.3 תדריך בטיחות למבקרים – לזווי ואירוח

- 5.3.1 הגורם המבצע את הסיור/המזמין מטעם החברה, ישלח יחד עם אישור הסיור, תדריך בטיחות למבקר (נספח ג'), ויוודא חתימתו על ידי המבקרים או אחראי הקבוצה.
- יודגש למבקר ציוד הבטיחות הנדרש במהלך הסיור, בהתאם לנספח ג'.
- 5.3.2 הגורם המבצע את הסיור/המזמין ידאג לידע את ממונה הבטיחות המרחבי/חבלי על קיומו של הסיור.
- 5.3.3 הגורם המבצע את הסיור/המזמין, יודא כי יוקצה מלווה לסיור מטעם האחראי באתר.
- 5.3.4 המזמין ו/או המלווה חייב בדיווח מיידי לממונה על הבטיחות לגבי כל אירוע בטיחותי שנגרם למבקר במשך שהותו באתרי החברה.
- 5.3.5 באתרים בהם חברת מקורות מינתה קבלן ראשי לביצוע העבודה יתואמו כל הביקורים עם נציג הקבלן הראשי, יקבלו באמצעות הקבלן הראשי את אישורו ויהיו כפופים למגבלות ולהנחיות שיגדיר הקבלן.

5.4 תדריך בטיחות לביצוע עבודות במתקן מקורות למי שאינו קבלן

- 5.4.1 מעת לעת פונות למקורות חברות שונות (להלן "החברה") המבקשות לבצע עבודות באתרי מקורות. לדוגמה – התקנת מצלמה על ידי כוחות הבטחון, התקנת אנטנות סלולריות, פעילות צבאית וכדומה.
- 5.4.2 הגורם המבקש לבצע את העבודה במתקן מקורות נדרש לחתום על תדריך בטיחות לביצוע עבודות במתקן מקורות למי שאינו קבלן.
- 5.4.3 בנוסף לכך, גורם המבקש לבצע את העבודה, ימציא אישור עריכת ביטוחים לביצוע עבודות במתקני מקורות, המופיע בסוף התדריך (נספח ד'), **חתום על ידי חברת הביטוח**. מנהל היחידה שבשטחה נמצא המתקן או מי מטעמו יעביר אישור עריכת ביטוחים לממונה על הביטוח במטה. גורם המבקש לבצע את העבודה לא יורשה להיכנס למתקן מקורות, אלא לאחר שממונה על הביטוח במטה יאשר תקינות האישור עריכת ביטוחים. (
- 5.4.4 הגורם במקורות מולו תואמה העבודה ידאג ליידע את ממונה הבטיחות המרחבי ואת רכז הבטיחות היחידתי על קיומו של הסיור.
- 5.4.5 הגורם במקורות מולו תואמה העבודה, הפוגש את צוות החברה בשטח, ידאג להעברת דגשי בטיחות אודות הסיכונים הספציפיים באתר, בעת הגעת עובדי החברה או מי מטעמה לשטח.
- 5.4.6 החברה חייבת בדיווח מיידי לנציג מקורות על כל אירוע בטיחותי שנגרם למבצע העבודה מטעמה במשך שהותו באתר מקורות.

6 פיקוח

דף 6 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס': 112.001	 חברת המים הלאומית
-----------------	----------------------------	----------------------------------	--

הפיקוח לקיום הוראה זו, הינו בסמכות מנהל היחידה המזמינה, ו/או בא כוחו.

נספח א'

תדריך בטיחות לקבלן – עבודות בנייה ובנייה הנדסית

1. פרטים

1.1 מזמין העבודה מטעם מקורות _____ טל': _____

1.2 מהות העבודה _____ הסכם מס' _____

1.3 מקום העבודה _____

1.4 שם הקבלן _____ כתובתו _____

טל': _____ מס' עובדים שיעסקו בפרוייקט: _____

1.5 שם מנהל העבודה מטעם הקבלן _____ טל': _____

1.6 משך העבודה המתוכנן _____ תאריך תחילת העבודה _____
תאריך סיום העבודה _____

ביום _____ התקיים תדריך בטיחות ובו השתתפו:

מצד הקבלן: _____

מצד מקורות: _____

2. כללי

2.1 תדריך זה מהווה חלק בלתי נפרד מן ההסכם עם הקבלן ואי קיומו יהווה הפרה של ההסכם, בנוסף לכל משמעות אחרת שיש להפרתו.

2.2 האמור בתדריך זה לא בא לגרוע ו/או להפחית בכל דרך שהיא מכל חובותיו של הקבלן על פי כל דין. כן אין הוא בא להטיל ו/או להוסיף חובות כלשהן על חברת מקורות.

2.3 המפקח/הממונה על הבטיחות רשאי להורות על הפסקת עבודה המתבצעת בניגוד להוראות הבטיחות להלן. מקורות לא תשא בעלויות הנובעות מהפסקת עבודה עקב ליקויי בטיחות.

2.4 על הקבלן לבצע את עבודתו בהתאם להוראות פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל – 1970 התקנות והצווים שהותקנו מכוחה, ובהתאם לכל הוראות בטיחות על פי כל חוק או דין וכל הוראות על פי ההסכם. כן עליו לקיים את כל הוראות ונהלי הבטיחות שידרשו ע"י הממונה ו/או המפקח מטעם המחלקה הממונה על עבודות הקבלן ו/או הממונה על הבטיחות במרחב/חבל ירדן/אגף הביצוע ו/או מנהל יחידה/אתר/מרחב. מבלי לפגוע בכלליות האמור על הקבלן לנקוט באמצעי הבטיחות המפורטים להלן על מנת למנוע תאונות ולשמור על בריאות העובדים:

3 קיום דיני בטיחות

- הערה:** כאשר עבודה נמשכת מעל 6 שבועות יש לבצע גם את הסעיפים שלצידם מסומנת כוכבית *
- 3.1 הקבלן מתחייב להדריך את עובדיו, לגבי הסיכונים במקום העבודה המיועד לרבות: קבלני משנה, ספקים, נציגים ועובדיהם (להלן בתדריך זה: "עובדים מטעמו") ולפעול בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט – 1999. כמו כן הקבלן מתחייב לא להכניס עובדים חדשים למקום ביצוע העבודות וכן לא להעביר עובד ממקום עבודה אחד למשנהו או מסוג עבודה אחד למשנהו בטרם קיבל אותו עובד תדריך מאת הקבלן.
 - 3.2 הקבלן מתחייב לספק לעובדים מטעמו ציוד מגן אישי המתאים לסוג העבודה המתבצעת בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה.
 - 3.3 הקבלן מתחייב לספק ציוד וכלי עבודה תקינים ותקינים ולוודא כי השימוש, ההפעלה ותחזוקת הציוד יהיו בהתאם לנדרש בפקודת הבטיחות בעבודה ולתקנות שהותקנו מכוחה.
 - 3.4 הקבלן מתחייב לנהל פנקס כללי ולמלאו בהתאם לקבוע בפקודת הבטיחות בעבודה.
 - 3.5 הקבלן מתחייב לפני תחילת העבודה ובמהלך ביצוע שימצאו ברשותו תסקירי בדיקה בני תוקף מבודק מוסמך כהגדרתו בפקודת הבטיחות בעבודה, למכונות הרמה, אביזרי הרמה, קולטי אויר וכל מתקן מחויב בבדיקה תקופתית על פי חוק, ולהציגם בפני המזמין. הקבלן מתחייב לציין את פרטי הבדיקות התקופתיות "בפנקס הכללי" שיחזיק ברשותו באם נדרש.
 - 3.6 הקבלן מתחייב כי בעבודה מקצועית או בעבודה שלצורך ביצוע יש צורך ברשיון או בהיתר או בתעודת הסמכה יעסוק מטעמו רק איש מקצועי מנוסה ומיומן בעל רשיון (מפעילי מכונות ניידות, טרקטורים וכיו"ב), היתר או תעודת הסמכה תקפים (מפעילי מכונות הרמה, כגון: עגורנים, מכונות הרמה לפריקה עצמית וכיו"ב, אתתים וכיו"ב) מינוי להפעלת מכונות הרמה אחרת.
 - 3.7 הקבלן מתחייב להתקין, להשתמש ולפרק פגיומים, וכן לערוך בדיקות לפגיומים, בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה ות"י 1139.
 - 3.8 בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 הקבלן מתחייב להחזיק ברשותו ארגז ציוד לעזרה ראשונה אשר יצויד כראוי, הגישה אליו תהיה נוחה ולא יוחזק בו דבר זולת חומרים וכלים לעזרה ראשונה. מבצע הבניה ימנה אחראי על ארגז לעזרה ראשונה והוא יהיה מצוי במקום כל שעות העבודה באתר. באתר שבו מועסקים מעל 50 עובדים יהיה האחראי על ארגז העזרה הראשונה להיות מאומן במתן עזרה ראשונה. הודעה בדבר שמו של הממונה תוצג במקום בולט לעין באתר. מומלץ שהקבלן יעמיד לרשותו רכב לפינוי נפגעים או חולים ממקום ביצוע העבודה.

4 מנהל עבודה

- 4.1 באם סוג העבודה מחייב עפ"י חוק מינוי מנהל עבודה, הקבלן מתחייב למנות מנהל עבודה מטעמו ולוודא הודעה על המינוי למפקח העבודה האזורי בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח – 1988.
- 4.2 הקבלן יציג במקום בולט לעין שלט עם שמו של מנהל העבודה ופרטיו כנדרש בתקנות.
- 4.3 הקבלן מתחייב לוודא כי טרם תחילת העבודה מנהל העבודה מטעמו יבקר במקום העבודה וידאג לסילוק מפגעי בטיחות.
- 4.4 הקבלן מתחייב כי מנהל העבודה מטעמו יהיה נוכח במקום העבודה במהלך ביצוע העבודה ע"י העובדים מטעמו, וישגיח על ביצוע העבודה השגחה מלאה ומתמדת.

5 ממונה על הבטיחות/יועץ בטיחות מטעם הקבלן

על הקבלן שמעסיק מעל 10 עובדים באתר עבודה או בהתאם להחלטת המזמין, למנות על חשבונו ממונה בטיחות/יועץ בטיחות מטעמו שיפעל בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996.

6 תאונות עבודה

- 6.1 הקבלן מתחייב לדווח בכתב למזמין העבודה ולממונה על הבטיחות על כל תאונת עבודה או אירוע מסוכן בתחום עבודתו בחברת מקורות. במקרה חירום כגון: שריפה או מקרה מסוכן, מחובתו להודיע מייד לגורמים המטפלים כגון: מד"א, שירותי כבאות, משטרת ישראל. על הקבלן לרשום ביומן העבודה כל תאונה שארעה.
- 6.2 הקבלן מתחייב להודיע למשרד התמ"ת – אגף הפיקוח על העבודה על כל תאונה שעשתה את העובד נטול יכולת עבודה מעל 3 ימים או שגרמה למותו של עובד כנדרש בפקודת התאונות ומחלות משלוח יד (הודעה) - 1945.

דף 9 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	 חברת המים הלאומית
-----------------	----------------------------	---------------------------------	--

7 תאום ביצוע העבודה

- 7.1 הקבלן מתחייב להתחיל בביצוע עבודה חדשה אך ורק לאחר תאום עם מזמין העבודה.
- 7.2 הקבלן מתחייב לתאם את ביצוע העבודה עם המזמין ועם שאר הגורמים המבצעים עבודות בקרבת עבודתו.
- 7.3 הקבלן לא יבצע עבודה בשעות נוספות או בשעות חריגות מבלי לתאם עם המזמין העבודה.

8 ניקיון ודרכי גישה

- 8.1 הקבלן מתחייב לשמור על סדר וניקיון במהלך ביצוע העבודה, לסלק מפגעי בטיחות וציוד לקוי וכן לסלק פסולת העלולה לשמש מכשול ולפגוע בעובדים או לגרום לשריפות, ולפנות שאריות ועודפי חומר. אין לחסום דרכי גישה ומעבר.
- 8.2 הקבלן מתחייב כי כלי רכב שיוכנסו באישור המזמין לאתר העבודה לא יוצבו ליד עגורנים או כלים אחרים. כמו כן אין לחסום בכלי רכב דרכי גישה או את הגישה למעליות, למתקנים וכיו"ב.

9 הוראות כלליות

- 9.1 הקבלן מתחייב בעבודות עתירות סיכון, כגון: עבודה בחומ"ס וכיו"ב, או בהתאם להחלטת המזמין או ממונה על הבטיחות שכל עובד מטעמו יהא כשיר לעבודה מבחינה רפואית לאחר שעבר את כל הבדיקות הרפואיות הדרושות עפ"י כל דין.
- 9.2 הקבלן יציג תוכנית ארגון האתר כולל סקר סיכונים בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:
 - א. הבנייה מבוצעת בתוך גדרתו של חברת מקורות ואין הפרדה בין האתר הבניה וחלק האתר הפעיל של מקורות.
 - ב. אתר שמועסקים בו מעל 50 עובד (כולל עובדי קבלנים).
 - ג. בכל אתר שיידרש לעשות על פי דרישת ממונה בטיחות מרחבי/ המפקח, אשר לדעתו קיימת או צפויה רמת סיכון המצדיקה זאת.
- פרוט הנושאים בתוכנית ארגון בטיחותי של אתר בנייה נמצא בנספח ד'
- 9.3 במידה ומדובר בעבודות מינהור כגון: קידוח קרקע אופקי ואינטגרלי על הקבלן להגיש תוכנית בטיחות כולל סקר סיכונים בהתאם לדרישת תקן ישראלי ת"י 5567.
- 9.4 הקבלן בהיותו אחראי ומודע לשיטות, כלים ואופן ביצוע העבודה היחודיים שלו, חייב לבדוק אם יש סיכונים בטיחותיים כלשהם היחודיים למהלך עבודתו, להודיע על כך למקורות ולנקוט בכל האמצעים הנדרשים.

10 הוראות לביצוע העבודה

- 10.1 אין להשאיר פתחים, בורות, חפירות ותעלות ללא סימון ושילוט.
- 10.2 השימוש במכשירים חשמליים מיטלטלים יעשה דרך מגן לזרם דלף (ממסר פחת) נגד התחשמלות ובהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה. תיקון כלי עבודה חשמליים וציוד חשמלי יעשה ע"י חשמלאי מוסמך. הקבלן מתחייב שהמכשירים החשמליים המיטלטלים יהיו תקינים ותקניים בהתאם לדרישות חוק החשמל התשי"ד 1954 ותקנותיו.
- 10.3 מכשירים חשמליים מיטלטלים יחוברו באמצעות חיבור התקע לבית תקע תעשייתי (CEE).
- 10.4 במקרה בו תקע המכשיר המקורי מסוג "תקע ישראלי", והחלפתו עלולה לפגוע במכשיר, יש להשתמש במתאם ייעודי תקני, בהתאם לאחת משלוש החלופות להלן:
 - a. מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי מתוצרת GEWISS.
 - b. מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי דגם DA3X16A-ILS – Wise electric.
 - c. מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי אחר אשר יאושר ע"י מקורות.
- 10.5 הקבלן מתחייב לגדר לבטח על חשבונם כל ציוד, מתקן או מנוע הנמצא במקום ביצוע העבודות בהתאם להוראות כל דין, בהתאם לנוהלי והוראות החברה ובהתאם להוראות ממונה על הבטיחות.
- 10.6 בעבודות אינסטלציה הקבלן מתחייב לשמור על רציפות הארקה ע"י גישור.
- 10.7 עבודה בקרבת מוליכים חיים או מתקני חשמל תבוצע בהתאם לדרישות חוק החשמל התשי"ד 1954 ותקנותיו ובהתאם להנחיות נציג מטעם חברת החשמל.

דף 10 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מ.נ.: 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	-----------------------------------	--

- 10.8 עבודות בגובה יבוצעו בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה תוך נקיטת אמצעים, כגון: וידוא תקינות פיגומים, סולמות ומעקות, על מנת למנוע נפילת אנשים וחפצים מהגובה.
- 10.9 עבודות על גגות שבירים תבוצע בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות על גגות שבירים או תלולים), תשמ"ו – 1986.
- 10.10 עבודה בחומרים מסוכנים תבוצע בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה ובהתאם להוראות חברת מקורות וממונה על הבטיחות. לפני תחילת עבודה בחומרים מסוכנים, הקבלן יציג היתר עבודה, הסמכות להובלה וכיו"ב. חל איסור על שימוש באסבסט. על הקבלן לוודא לאחסן כל חומר מסוכן לפי כל דין.
- 10.11 בעבודה במתקנים ו/או בציד המופעלים הידראולית או פנאומטית, כגון: משאבות, מדחסים וכיו"ב, הקבלן מתחייב לוודא שהעבודה תתבצע בהתאם לפקודת הבטיחות בעבודה ובהתאם להוראות היצרן.
- 10.12 בעבודה ב"מקומות מוקפים", כהגדרתם בפקודת הבטיחות בעבודה, הקבלן מתחייב כי העבודה תתבצע בהתאם להוראות הפקודה ולאחר שנתקבל היתר עבודה בכתב מהמזמין.
- 10.13 אין להשתמש באש גלויה במקומות בהם ישנה סכנת דליקה. בעבודות השחזה, ריתוך וכיו"ב, אשר בתהליך העבודה נוצרים גצים, על הקבלן להשתמש ביריעות חסינות אש להגנה מפני סכנת דליקה ולהצטייד בצידוד לכיבוי אש.
- 10.14 בעבודות בידוד או במהלך ביצוע עבודה בחומר המתפזר בקלות על הקבלן לפרוס יריעות ניילון או יריעות אחרות ע"מ למנוע פיזור חלקיקי חומר.
- 10.15 עבודות חפירה, קידוח קרקע באמצעות מכונות קידוח רוטרי וכל סוג אחר, יישור קרקע וכיו"ב, לא יבוצעו בחצרות המתקנים ללא קבלת אשור חפירה ממהנדס החשמל של מרחב/חבל או ממונה מטעמו (קיים טופס אשור שחובה למלא לפני ביצוע עבודות חפירה כלשהי במתקנים) ובהתאם להנחיות המזמין לשם מניעת פגיעה בכבלי חשמל או במערכות תת קרקעיות. במידה וחפירה כלשהי תבוצע חוץ לחצרים של חברת "מקורות" הקשורה לעבודות בחברה, הקבלן מתחייב שמשגיח מיוחד מטעם חברת החשמל יהא נוכח במהלך ביצוע החפירה. הקבלן מתחייב לבצע את העבודות בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח – 1988.
- 10.16 בעבודות שינוע, העמסה, פריקה והנחת ציוד באמצעות ציוד מכני הנדסי (צמ"ה), הקבלן מתחייב:
- לבצע בדיקה תקופתית לצמ"ה שבבעלותו.
 - מפעיל הציוד מטעמו יהיה מצויד בזמן העבודה ברישיון ציוד הנדסי בתוקף; אישור בר תוקף ממוסך על תקינות הציוד – בדיקת כשירות שנתית (טסט); תעודת ביטוח חובה בתוקף; תסקיר בדיקה כפי שצוין בסעיף א' לעיל.
 - המטען המורם יהיה קשור באמצעות אביזר הרמה תקני, שתוקפו נבדק, לאוזן הרמה תקנית של המכונה.

מסירת מידע בכתב לקבלן על ידי מוסד הדרכה/גורם מוסמך (מורשה)/יועץ בטיחות חיצוני/אחר _____:

סיכונים ייחודים למקום/סוג העבודה:

אישור קבלת תדריך הבטיחות:

הריני מאשר כי ביום _____ המזמין הבהיר לי תדריך לגבי מקום ביצוע העבודה לרבות על סיכונים הכרוכים במקום העבודה והבנתי את הסבריו ואני מתחייב לעבוד באופן שיביא בחשבון את הסיכונים וכל הוראות הבטיחות האמורות בתדריך זה.

שם מקבל תדריך הבטיחות _____ חתימה _____

שם נציג המזמין/ המפקח על העבודה _____ חתימה _____

העתק:

מר _____	מר _____	מר _____
מר _____	מר _____	מר _____
מר _____	מר _____	מר _____
מר _____	מר _____	מר _____

משתתפים:

מר _____	מר _____	מר _____
מר _____	מר _____	מר _____
מר _____	מר _____	מר _____

נספח ב'

תדריך בטיחות לקבלן לשירותים

1. פרטים

- 1.1 מזמין העבודה מטעם מקורות _____ טל': _____
- 1.2 מהות העבודה _____ הסכם מס' _____
- 1.3 מקום העבודה _____
- 1.4 שם הקבלן _____ כתובתו _____
- טל': _____ מס' עובדים שיעסקו בפרויקט: _____
- 1.5 משך העבודה המתוכנן _____ תאריך תחילת העבודה _____
- תאריך סיום העבודה _____
- ביום _____ התקיים תדריך בטיחות ובו השתתפו:
- מצד הקבלן: _____
- מצד מקורות: _____

2. כללי

- 2.1 תדריך זה מהווה חלק בלתי נפרד מן ההסכם עם הקבלן ואי קיומו יהווה הפרה של ההסכם, בנוסף לכל משמעות אחרת שיש להפרתו.
- 2.2 האמור בתדריך זה לא בא לגרוע ו/או להפחית בכל דרך שהיא מכל חובותיו של הקבלן על פי כל דין. כן אין הוא בא להטיל ו/או להוסיף חובות כלשהן על חברת מקורות.
- 2.3 הממונה/הממונה על הבטיחות רשאי להורות על הפסקת עבודה המתבצעת בניגוד להוראות הבטיחות להלן. מקורות לא תשא בעלויות הנובעות מהפסקת עבודה עקב ליקויי בטיחות.
- 2.4 על הקבלן לבצע את עבודתו בהתאם להוראות פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל – 1970 התקנות והצווים שהותקנו מכוחה, ובהתאם לכל הוראות בטיחות על פי כל חוק או דין וכל הוראות על פי ההסכם. כן עליו לקיים את כל הוראות ונהלי הבטיחות שידרשו ע"י הממונה ו/או המפקח מטעם המחלקה הממונה על עבודות הקבלן ו/או הממונה על הבטיחות במרחב/חבל ירדן/צמ"כ ו/או מנהל יחידה/אתר/מרחב. מבלי לפגוע בכלליות האמור על הקבלן לנקוט באמצעי הבטיחות המפורטים להלן על מנת למנוע תאונות ולשמור על בריאות העובדים:

3. קיום דיני בטיחות

- 3.1 הקבלן מתחייב להדריך את עובדיו, לגבי הסיכונים במקום העבודה המיועד לרבות: קבלני משנה, ספקים, נציגים ועובדיהם (להלן בתדריך זה: "עובדים מטעמו") ולפעול בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט – 1999. כמו כן הקבלן מתחייב לא להכניס עובדים חדשים למקום ביצוע העבודות וכן לא להעביר עובד ממקום עבודה אחד למשנהו או מסוג עבודה אחד למשנהו בטרם קיבל אותו עובד תדריך מאת הקבלן.
- בנוסף להדרכה הנ"ל יבצע הקבלן הדרכת בטיחות לעובדיו באמצעות המערכת להדרכת קבלנים של חברת מקורות.
- 3.2 הקבלן מתחייב לספק לעובדיו מטעמו ציוד מגן אישי המתאים לסוג העבודה המתבצעת בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה.

דף 13 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	---------------------------------	--

- 3.3 הקבלן מתחייב לספק ציוד וכלי עבודה תקינים ותקניים ולוודא כי השימוש, ההפעלה ותחזוקת הציוד יהיו בהתאם לנדרש בפקודת הבטיחות בעבודה ולתקנות שהותקנו מכוחה.
- 3.4 הקבלן מתחייב לפני תחילת העבודה ובמהלך ביצוע שימצאו ברשותו תסקירי בדיקה בני תוקף מבודק מוסמך כהגדרתו בפקודת הבטיחות בעבודה, למכונות הרמה, אביזרי הרמה, קולטי אויר וכל מתקן מחויב בבדיקה תקופתית על פי חוק, ולהציגם בפני המזמין.
- 3.5 הקבלן מתחייב כי בעבודה מקצועית או בעבודה שלצורך ביצועה יש צורך ברשיון או בהיתר או בתעודת הסמכה יעסוק מטעמו רק איש מקצועי מנוסה ומיומן בעל רשיון.
- 3.6 הקבלן מתחייב להחזיק ברשותו ציוד לעזרה ראשונה, ועל עובדיו לדעת להגיש עזרה ראשונה בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות העבודה), התשמ"ח - 1988.
- 3.7 הקבלן מתחייב שכל עובד מטעמו יהא כשיר לעבודה מבחינה רפואית לאחר שעבר את כל הבדיקות הרפואיות הדרושות עפ"י כל דין.

4. תאונות עבודה

- 4.1 הקבלן מתחייב לנקוט אמצעים למניעת תאונות בכל עבודה שהינו מבצע.
- 4.2 הקבלן מתחייב לדווח בכתב למזמין העבודה ולממונה על הבטיחות על כל תאונת עבודה או אירוע מסוכן בתחום עבודתו בחברת מקורות.
- 4.3 הקבלן מתחייב להודיע למשרד התמ"ת – אגף פיקוח על העבודה על כל תאונה שעשתה את העובד נטול יכולת עבודה מעל 3 ימים או שגרמה למותו של עובד כנדרש בפקודת התאונות ומחלות משלוח יד (הודעה) - 1945.

5. ניקיון ודרכי גישה

הקבלן מתחייב לשמור על סדר וניקיון במהלך ביצוע העבודה, לסלק מפגעי בטיחות וציוד לקוי.

6. הוראות לביצוע העבודה

- 6.1 הקבלן בהיותו אחראי ומודע לשיטות, כלים ואופן ביצוע העבודה היחודיים שלו, חייב לבדוק אם יש סיכונים בטיחותיים כלשהם היחודיים למהלך עבודתו, להודיע על כך למקורות ולנקוט בכל האמצעים הנדרשים.
- 6.2 אין להשאיר פתחים, בורות, חפירות ותעלות ללא סימון ושילוט.
- 6.3 השימוש במכשירים חשמליים מיטלטלים יעשה דרך מגן לזרם דלף (ממסר פחת) נגד התחשמלות ובהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה. תיקון כלי עבודה חשמליים וציוד חשמלי יעשה ע"י חשמלאי מוסמך. הקבלן מתחייב שהמכשירים החשמליים המיטלטלים יהיו תקינים ותקניים בהתאם לדרישות חוק החשמל התשי"ד 1954 ותקנותיו.
- 6.4 מכשירים חשמליים מיטלטלים בעבודות באתרי אספקת מים של חברת מקורות יחוברו באמצעות חיבור התקע לבית תקע תעשייתי (CEE).
- במקרה בו תקע המכשיר המקורי מסוג "תקע ישראלי", והחלפתו עלולה לפגוע במכשיר, יש להשתמש במתאם ייעודי תקני, בהתאם לאחת משלוש החלופות להלן:
- מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי מתוצרת GEWISS.
 - מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי דגם DA3X16A-ILS – Wise electric.
 - מתאם מוגן מים מבית תקע CEE לתקע ישראלי אחר אשר יאושר ע"י מקורות.
- 6.5 הקבלן מתחייב לגדר לבטח על חשבוננו כל ציוד, מתקן או מנוע הנמצא במקום ביצוע העבודות בהתאם להוראות כל דין.
- 6.6 בעבודות אינסטלציה הקבלן מתחייב לשמור על רציפות הארקה ע"י גישור.
- 6.7 עבודה בקרבת מוליכים חיים או מתקני חשמל תבוצע בהתאם לדרישות חוק החשמל התשי"ד 1954 ותקנותיו.
- 6.8 עבודות בגובה יבוצעו בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה תוך נקיטת אמצעים, כגון: וידוא תקינות פיגומים, סולמות ומעקות, על מנת למנוע נפילת אנשים וחפצים מהגובה.
- 6.9 עבודות על גגות שבירים תבוצע בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות על גגות שבירים או תלולים), תשמ"ו – 1986.
- 6.10 בעבודה ב"מקומות מוקפים", כהגדרתם בפקודת הבטיחות בעבודה, הקבלן מתחייב כי העבודה תבצע בהתאם להוראות הפקודה ולאחר שנתקבל היתר עבודה בכתב מהמזמין.

דף 14 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס': 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	----------------------------------	--

6.11 אין להשתמש באש גלויה במקומות בהם ישנה סכנת דליקה. בעבודות השחזה, ריתוך וכיו"ב, אשר בתהליך העבודה נוצרים גיצים, על הקבלן להשתמש ביריעות ברזנט חסין אש להגנה מפני סכנת דליקה ולהצטייד בצידוד לכיבוי אש.

דף 15 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	----------------------------------	--

מסירת מידע בכתב לקבלן על ידי מוסד הדרכה/גורם מוסמך (מורשה)/יועץ בטיחות חיצוני/אחר:

סיכונים ייחודיים למקום/סוג העבודה :

אישור קבלת תדריך בטיחות לקבלן שירותים:

הריני מאשר כי ביום _____ המזמין העביר לי תדריך לגבי מקום ביצוע העבודה לרבות על סיכונים הכרוכים במקום העבודה והבנתי את הסבריו ואני מתחייב לעבוד באופן שיביא בחשבון את הסיכונים וכל הוראות הבטיחות האמורות בתדריך זה.

שם מקבל תדריך הבטיחות _____ חברה _____ חתימה _____

שם מעביר התדריך _____ חתימה _____

העתקים:
תיק בטיחות
מקבל התדריך

נספח ג'

תמצית מידע בבטיחות למבקר

הנך נמצא/ת בשטח אתר _____ של חברת מקורות.
באתר מתקיימות פעילויות ותהליכים הדורשים תשומת לב מיוחדת וזהירות מצד המבקרים באתר.

על מנת לשמור על ביטחונך הנך מתבקש/ת למלא אחר הוראות הבטיחות המפורטות להלן:

- א. הסיור באתר הנ"ל יתבצע אך ורק בלווי צמוד של הגורם המארח מטעם חברת מקורות. יש להשמיע להנחיותיו של המלווה בכל מהלך הסיור.
- ב. בסיור בקבוצה יש להיצמד לחברי הקבוצה ולא לסטות מתוואי הסיור.
- ג. בעת סיור באתר בו מקורות מינתה קבלן ראשי יבוצע הסיור באישור, בתאום ותחת המגבלות וההנחיות שיקבע נציג הקבלן הראשי, הדברים אמורים גם לגבי מבקרים שהם עובדי מקורות.
- ד. ציוד מגן אישי:
 1. בביקור במתקני מקורות פעילים, שלא מבוצעות בהם פעולות בניה/בניה הנדסית ינעלו מבקרים נעליים סגורות (עובדי מקורות ינעלו נעלי בטיחות).
 2. במקומות בהם מתבצעת עבודת בניה ו/או בניה הנדסית ו/או מבצעים עבודה באמצעות עגורנים/מנופים, עבודות קידוח מים ולכל מקום שקיימת סכנת פגיעה מגוף נופל, חובה לחבוש קסדת מגן ולנעול נעלי בטיחות תקינות.
 3. בביקור במרכזי מבקרים בלבד לא תהיה הגבלה לסוג הנעליים. ניתן לנעול כל סוגי הסנדלים/נעליים. (*)
 4. חובה להשתמש בכל ציוד מגן אישי בהתאם להוראות מלווה/מארח/ממונה על הבטיחות ו/או בא כוחו.
- ה. יש לשים לב לנתיב הליכתך. הזהר/י מהיתקלות בחפצים בולטים ומכלי רכב/ציוד מכני הנעים בשטח.
- ו. יש למלא אחר הוראות הבטיחות וההנחיות כמצוין בשלטים המותקנים בשטח האתר.
- ז. יש להיזהר מבורות ומפתחים שאינם מגודרים או מכוסים.
- ח. יש להיזהר מהחלקה או מעידה בזמן הליכתך או בעת עליה/ירידה במדרגות.
- ט. אין לעבור מתחת למטען מורם או מתחת לזרוע עגורן.
- י. אין לעלות על מעקות בטיחות ו/או לעבור מעליהם לכל צורך שהוא.
- יא. אין לגעת בציוד ומתקנים בשטח האתר במהלך הסיור.

שם המזמין: _____ תאריך: _____

שם המבקר _____ מס' ת.ז. _____ חתימת המבקר: _____

הערה: באם מתקיים סיור קבוצתי, יש להחתים את האחראי על הקבוצה בלבד.
(*) חובה לנעול נעליים סגורות בביקור במרכז המבקרים באתר ספיר.

נספח ד'

תדריך בטיחות וכתב הרשאה לביצוע עבודה

במתקן מקורות

(למי שאינו קבלן מטעם מקורות)

הואיל וחברת/תאגיד/רשות מקומית/מועצה אזורית _____ (להלן "החברה" ו/או "בעל הרשאה") פנתה אל מקורות חברת מים בע"מ (להלן: "מקורות") בבקשה שזו תתיר לה לבצע פעילות במתקן _____ השייך למקורות וזאת לצורך _____ (להלן: "העבודה" ו/או "העבודות").

ומקורות הסכימה לתת את רשותה לביצוע העבודה בתאריך _____ ושתמשך כ _____ שעות/ימים.

בתאריך _____ התקיים תדריך בטיחות ב _____ ובו הועבר תדריך בטיחות לנציג החברה.

בתדריך השתתפו מטעם מקורות: שם: _____, תפקיד: _____
שם: _____, תפקיד: _____
שם: _____, תפקיד: _____

בתדריך השתתפו מטעם חברת _____: שם: _____, תפקיד: _____
שם: _____, תפקיד: _____
שם: _____, תפקיד: _____

החברה, מנהליה ונציגיה המפורטים לעיל מסכימים ומתחייבים בזאת, כי:

1. הם יפעלו בביצוע העבודה בהתאם להוראות כל דין, לרבות אך לא רק דיני תכנון ובניה ודיני הבטיחות.
2. הסכמת מקורות לאפשר ביצוע העבודה כאמור במסמך זה, אין בה משום הקניית זכות קניינית מכל סוג שהוא לכל צד שלישי, לרבות לחברה, למנהליה ולנציגיה המפורטים לעיל, ובכלל כך זכות שימוש באתר, וכי על החברה, מנהליה ונציגיה המפורטים לעיל לבצע את העבודה באופן שלא יהיה בו כדי לפגוע בכל זכות קניינית, תכנונית ו/או אחרת העומדת למקורות על פי דין ו/או הסכם.
3. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, העבודה תבוצע בהתאם להוראות פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל - 1970 ובהתאם לתקנות והצווים שהותקנו מכוחה ובהתאם לכל הוראות בטיחות על פי כל דין ובזהירות הנדרשת.
4. באם סוג העבודה מחייב עפ"י חוק מינוי מנהל עבודה, מתחייבת החברה למנות מנהל עבודה בעל הסמכה בתוקף על פי כל דין. מנהל העבודה יהא נוכח בכל עת בזמן ביצוע העבודה.
5. נציגי החברה המפורטים לעיל מצהירים בזאת שהם מכירים את אתר מקורות בו תבוצע העבודה, ומודעים לכל הסיכונים הקיימים באתר וכן בסוג העבודה שתבוצע. החברה מתחייבת כי כל אדם מטעמה אשר יעסוק בביצוע העבודה באתר מקורות, לא ייכנס לאתר ולא יחל בביצוע עבודה כלשהי, בטרם קיבל תדריך בטיחות כנדרש על פי כל דין מטעם החברה ביחס לסיכונים הכרוכים בביצוע העבודה בכלל ובביצוע העבודה באתר מקורות בפרט. אין בהעברת תדריך הבטיחות מטעם מקורות כדי לפטור את החברה מביצוע תדריך מטעמה כאמור לעיל.

6. החברה מתחייבת שנציגיה וכל הבאים מטעמה לא יכנסו לאזורים בשטח אתר מקורות שאינם מתחייבים לצורך ביצוע העבודה וכן לא יגעו בציד או אביזרים שאינם קשורים לעבודתם. כל כניסה ו/או נגיעה ו/או שימוש במתקן ו/או אביזרים ו/או ציוד של מקורות מחייבים אישור ותיאום מראש עם נציג מקורות. ניתן אישור מראש כאמור, ייעשה השימוש בהתאם לתנאי האישור בלבד.
7. החברה תהיה אחראית לכל נזק ו/או הפסד לגוף ו/או לרכוש שיגרם במישרין או בעקיפין עקב ו/או תוך כדי ו/או בקשר עם ביצוע העבודה לחברה ו/או למי מטעמה ו/או למי מקורות ו/או למי מטעמה ו/או לצד ג'.
8. מוסכם, כי מקורות ו/או עובדיה ו/או מי מטעמה לא ישאו באחריות כלשהי לכל נזק ו/או הפסד לגוף ו/או לרכוש אשר ייגרם בקשר עם ביצוע העבודה באתר מקורות, למקורות ו/או למי מטעמה, לחברה ו/או למי מטעמה ו/או לצד ג', מכל סיבה שהיא, וזאת גם ככל שנגרם הנזק בשל מצבו של אתר מקורות ו/או מצב הציוד ו/או המתקנים המצויים בו. החברה לבדה אחראית לבדוק את כל הנדרש בטרם תחילת ביצוע העבודה, ולא תשמע על ידה כל טענה ביחס למצב האתר ומתקניו, לרבות פגמים נסתרים שבו.
9. אין במתן הרשאה זו כדי לגרוע מאחריות החברה ו/או מנהליה ו/או הנציגים המפורטים לעיל לפי מסמך זה והדין ואין בה כדי להטיל על מקורות אחריות כלשהיא בקשר לכך.
10. החברה מתחייבת שלא לפגוע ו/או שלא להפריע במהלך ביצוע העבודה בפעילות מתקני מקורות, בנוחות הציבור, בזכות השימוש והמעבר של אדם כלשהו בכביש, דרך וכיוצ"ב. במקרים חריגים בהם יידרש להפריע לפעילות מתקן מקורות, באחריות החברה לתאם זאת מראש מול מקורות ולפעול בכפוף לאישורה של מקורות ובהתאם להנחיותיה.
11. החברה מתחייבת לפצות ו/או לשפות את מקורות, עובדיה, ו/או מי מטעמה, מיד עם דרישתה הראשונה של מקורות, במלוא הסכום בשל פגיעה, אבדן, נזק, הפסד המצויים באחריותה החברה על פי מסמך זה וכן בגין כל ההוצאות ו/או העלויות ו/או ההפסדים שמקורות, עובדיה ו/או מי מטעמה נשאו בהם בקשר לדרישה ו/או תביעה בגין פגיעה, אבדן, נזק או הפסד כאמור לעיל, ולרבות קנסות בגין הפרת הוראות כל דין, וזאת לאחר שהחברה קיבלה לידיה את מסמכי התביעה/הדרישה, וניתנה לה אפשרות להתגונן מפני תביעה או דרישה כזו.
12. מקורות לא תחשב בשום שלב כמזמינת העבודה והחברה מצהירה כי אינה משמשת כקבלן מכל סוג שהוא עבור מקורות.
13. החברה מצהירה כי היא בעלת הכושר, היכולת, הידע, כוח האדם המתאים, המיומן ובעל כל רישיון ו/או הסמכה הנדרש על פי דין לשם ביצוע העבודה כולה ו/או חלקה, וכן הינה בעלת ציוד ואמצעים מתאימים ותקינים לביצוע העבודה, וכי היא מבצעת את העבודה בציוד ואמצעים כאמור, באופן שיבטיח את שלומם ובטיחותם של מבצעי העבודה ושלום הציבור. כמו כן מצהירה החברה שבמידה ותתקשר עם קבלן מטעמה לביצוע העבודה, הרי אז אחראית החברה כי כל האמור לעיל בסעיף זה בפרט ובמסמך זה בכלל, יחול במלואו על הקבלן מטעמה ויחייב אותו וזאת מבלי לגרוע מאחריות החברה בהתאם למסמך זה.
14. ידוע לחברה כי מקורות רשאית לדרוש שהכניסה לאתר מקורות תתאפשר רק למי שיימצא בעל סיווג בטחוני מתאים. מובהר כי במקרה כאמור, וככל שתדרוש זאת מקורות, אדם אשר לא יקבל את אישור קצין הביטחון של מקורות לא ייכלל בצוות העבודה של החברה. החברה מתחייבת להעביר טרם ביצוע העבודה רשימה שמית של עובדי החברה המיועדים לביצוע העבודה, לנציג מחלקת הביטחון אשר תורה עליו מקורות.
15. החברה תמלא אחר כל ההוראות על פי דין, בין היתר לצורך שמירה על הבטיחות והגיהות בעבודה ועל שמירת בריאותם ושלמותם של הנמצאים באתר.
16. החברה מתחייבת למסור לעובדיה או לכל מי מטעמה את כל המידע הנדרש על מנת לבצע את העבודה בצורה בטוחה.
17. החברה מתחייבת לצייד את כל עובדיה וכל הבאים מטעמה בציוד, כלי עבודה וציוד מגן אישי תקינים, תקינים והמתאימים לביצוע העבודה תוך עמידה בדרישות החוק, התחשבות בתנאי השטח ובסיכונים להם יהיו חשופים במהלך עבודתם ותוודא שימוש בציוד זה.
18. החברה לבדה תהיה אחראית לשמירת כל ציוד ו/או אביזרים של החברה אשר הובאו על ידיה ו/או על ידי מי מטעמה לאתר לשם ביצוע העבודות וזאת אף ככל שתתבצע העבודה באתר מקורות בו

דף 19 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	---------------------------------	--

- מתקיימת שמירה מטעם מקורות. בכל מקרה לא תישמע טענה כלפי מקורות במקרה של נזק או אובדן ציוד החברה.
19. החברה מתחייבת שיש בידה את כל האישורים, הרישיונות, התסקירים, תעודות ביטוח וכדומה הנדרשים על פי חוק לשם ביצוע העבודה, והיא מתחייבת להציג אישור זה מיידית לכל נציג מקורות ונציגי הרשויות, בהתאם לדרישתם. אין בהעדר דרישה להצגת תעודות כאמור לעיל, כדי לגרוע מחובת החברה להחזיקם תקפים משך ביצוע העבודות וכמתחייב מכל דין.
20. החברה מתחייבת שבמידה והעבודה מחייבת אישור חברת תשתית כלשהי ו/או כל אישור אחר הנדרש לשם ביצוע העבודה כולה או חלקה בהתאם לכל דין ו/או נוהג מקובל, הרי שהיא תדאג מבעוד מועד לקבלת אישורים אלה ותשמור אותם תקפים משך ביצוע העבודות ולא תחל בביצוע העבודה בטרם קבלתם.
21. החברה מתחייבת להיכנס לאתר מקורות בליווי נציג מקורות. במידה ואושר לחברה להיכנס באופן עצמאי לאתר מקורות, בטרם כניסה לאתר תודיע על כך לחדר הבקרה ו/או לגורם המתאם. החברה מתחייבת כי ככל שיימסרו לה מפתחות של אתר מקורות, לא תעשה בהם כל שימוש בניגוד למוסכם במסמך זה, לא תשכפל עותקים נוספים של מפתחות אלה, ולא תמסור אותם לכל גורם שהוא, מלבד אלה אשר אושרו במפורש על ידי מקורות. החברה תמסור לידי מקורות את המפתחות שנמסרו לה מיד עם דרישת מקורות לכך.
22. בכל משך שהות נציגי החברה באתר מקורות שאין בו עובדי מקורות דרך קבע, החברה תדאג שהאתר סגור ושלא תתאפשר כניסת זרים לאתר.
23. אין להשאיר ללא השגחה אתר מקורות שאין בו עובדי מקורות דרך קבע. בטרם עזיבת האתר יש לידע את חדר הבקרה ו/או הגורם המתאם ולדאוג לנעילת האתר.
24. למקורות תהיה זכות להפסיק את עבודת החברה במידה ובהתאם לשיקול דעתה הבלעדי של מקורות, החברה פועלת בניגוד למוסכם, ו/או בשל שיקולים תפעוליים של מקורות ו/או עקב ליקויי בטיחות שנתגלו ו/או מסיבה אחרת המונעת לדעת מקורות את המשך ביצוע העבודה.
25. החברה מתחייבת לידע את מקורות על כל אירוע חריג שאירע בזמן ביצוע העבודה.
26. החברה מתחייבת לפנות את כל שאריות האשפה והפסולת שנוצרו במהלך ביצוע העבודה וזאת לאתר מורשה על פי דין.
27. החברה מתחייבת לידע את נציגי מקורות על הפסקת/סיום העבודה.
28. מבלי לגרוע מאחריותו של בעל הרשאה עפ"י תנאים אלה ו/או עפ"י כל דין, מתחייב בעל הרשאה לערוך ולקיים על חשבוננו, באמצעות חברת ביטוח מורשית כדין, את הביטוחים המפורטים באישור עריכת הביטוחים המופיע מטה על תנאיו שבו, המהווה חלק בלתי נפרד ממסמך זה וזאת במשך כל תקופת ביצוע העבודות.
29. ללא צורך בכל דרישה מצד מקורות מתחייב בעל הרשאה להמציא למקורות, עם חתימת מסמך זה וטרם כניסה לחצרי מקורות וכתנאי לתחילת העבודות, את אישור עריכת ביטוחים, כשהוא חתום כדין על ידי המבטחים מטעמו. בעל הרשאה מצהיר, כי ידוע לו שהמצאת אישור עריכת ביטוחים תקין, הינו תנאי מתלה ומקדמי להתחלת העבודות, ואולם אי המצאתו לא תגרע מהתחייבותיו של בעל הרשאה על פי מסמך זה ו/או על פי כל דין.
30. לא יאוחר מ- 7 ימים לפני תום תקופת אחד מביטוחי בעל הרשאה, מתחייב בעל הרשאה להפקיד בידי מקורות את אישור עריכת ביטוחים בגין הארכת תוקפו לשנה נוספת ולהמשיך להפקיד את אישור עריכת ביטוחים המעודכן מדי שנת ביטוח למשך כל תקופת ביצוע העבודות על פי מסמך זה ובהתאם לאמור לעיל.
31. מוסכם בזאת, כי קביעת טיב הביטוחים וגבולות האחריות כמפורט באישור עריכת ביטוחים, הנה בבחינת דרישת מינימום המוטלת על בעל הרשאה שאינה פוטרת אותו ממלוא חבותו לפי מסמך זה. על בעל הרשאה לבחון את חשיפתו לסיכונים ולהסדיר ביטוחים בהתאם.
32. החברה לא תהא רשאית להמחות או להסב מסמך זה, כולו או חלקו, לגורם אחר כלשהו.
33. ידוע לנו כי כתב הרשאה זה וביצוע ההתחייבויות הכלולות בו הינם תנאי להסכמת מקורות לכניסה לאתר לביצוע העבודה, ולפיכך מלוא התחייבויות החברה על פי מסמך זה הינן התחייבויות בלתי חוזרות.

דף 20 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.001	 חברת המים הלאומית
------------------	----------------------------	----------------------------------	--

34. להלן הסיכונים המרכזיים , כפי שהובאו לידיעת נציג החברה במסגרת תדריך זה:

אני הח"מ, נציג החברה, המוסמך לעשות כן בשם החברה, מאשר בחתימתי קבלת התדריך כמפורט לעיל, ומתחייב לכל האמור לעיל במסמך זה.

שם ותפקיד _____
 טלפון _____
 תאריך _____

פרטים נוספים:
 טלפון מרכז הפעלה _____
 שם המתאם מטעם מקורות _____ טלפון _____

דף 21 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי om: 112.001	חברת המים הלאומית
--	--	---	---

אישור עריכת ביטוחים לביצוע עבודות במתקני מקורות

אישור קיום ביטוחים				תאריך הנפקת האישור:
אישור ביטוח זה מהווה אסמכתא לכך שלמבוטח ישנה פוליסת ביטוח בתוקף, בהתאם למידע המפורט בה. המידע המפורט באישור זה אינו כולל את כל תנאי הפוליסה וחריגיה. יחד עם זאת, במקרה של סתירה בין התנאים שמפורטים באישור זה לבין התנאים הקבועים בפוליסת הביטוח וגבר האמור בפוליסת הביטוח למעט במקרה שבו תנאי באישור זה מיטיב עם מבקש האישור.				
מבקש האישור	המבוטח	אופי העסקה	מעמד מבקש האישור	
מקורות חברת מים בע"מ /או חברות בנות	שם:	☐ נדלין	☐ שוכר	
ת.ז. / ח.פ. 520010869	ת.ז. / ח.פ.:	☐ שירותים	☐ קבלני משנה	
		☐ אספקת מוצרים	☐ מזמין שירותים	
		☒ אחר:	☐ מזמין מוצרים	
מען	מען:	יש לציין את סוג העבודות ומקום ביצוע העבודה	☒ אחר: נותנת הרשאה לביצוע העבודות - יש לציין מספר מזהה / מס' היתר	
לינקולן 9, ת"ד 20128 תל אביב 6713402				

כיסויים							
סוג הביטוח חלוקה לפי גבולות אחריות או סכומי ביטוח	מספר פוליסה	נוסח ומהדורת הפוליסה	תאריך תחילה	תאריך סיום	גבול האחריות/ סכום הביטוח		כיסויים נוספים בתוקף וביטול חריגים יש לציין קוד כיסוי בהתאם לנספח ד'
					מ	סכום	
צד ג'					נ	10,000,000 לאירוע ולתקופת הביטוח	302 אחריות צולבת 304 הרחב שיפוי 307 קבלנים וקבלני משנה 309 ויתור על תביעות תחלוף 312 נזק שנגרם משימוש בצמ"ח 315 תביעות מל"ל 321 מבוטח נוסף בגין מעשי / מחדלי המבוטח 328 ראשוניות
אחריות מעבידים					נ	6,000,000 לאירוע 20,000,000 ולתקופת הביטוח	309 ויתור על תביעות תחלוף 319 מבוטח נוסף היה וייחשב כמעבידם של מי מעובדי המבוטח 328 ראשוניות

פירוט השירותים (בכפוף, לשירותים המפורטים בהסכם בין המבוטח למבקש האישור, יש לציין את קוד השירות מתוך הרשימה המפורטת בנספח ג'): *
לציין קוד הרלוונטי מהרשימה

ביטול / שינוי הפוליסה *
שינוי לרעת מבקש האישור או ביטול של פוליסת ביטוח, לא ייכנס לתוקף אלא 30 יום לאחר משלוח הודעה למבקש האישור בדבר השינוי או הביטול.

חתימת האישור
המבטח:

דף 22 מתוך 24	הוצאה: 7 תאריך: 26.6.25	הוראת מהנדס ראשי מס': 112.001	 חברת המקורות המיתוג הלאומית
------------------	----------------------------	----------------------------------	---

נספח ה'

ארגון אתר בניה ובניה הנדסית בחברת מקורות

3. הנושאים בתוכנית ארגון בטיחותי של אתר בניה מתוך תוכנית לניהול הסיכונים

1. תוכנית מערך המבנים (בקנה מידה של 1:250 לפחות) באתר כולל:
 - א. דרכי גישה לאתר- כניסה ויציאה.
 - ב. דרכי תנועה בתוך האתר.
 - ג. צירים/דרכים לשינוע חומרים/ציוד הרמה.
 - ד. מיקום חומרים באחסון.
 - ה. צירים/דרכים לפינוי פסולת בנין.
 - ו. מיקום מבני עזר (בתי- מלאכה, מחסנים משרדים)
 - ז. מיקום מבני רווחה לעובדים (חדר אוכל, מלתחה, נוחות, מי שתייה, עזרה ראשונה).
 - ח. מיקום קווי חשמל באתר בסביבתו.
 - ט. סימון לנחות חשמל וספקי חשמל לביצוע עבודות באתר/קווי חשמל זמניים.
 - י. מיקום ברזי שריפה וציוד כיבוי.
 - יא. מיקום מכל דלק לתדלוק צמ"ה.
 - יב. מיקום תיקי עזרה ראשונה.
 - יג. מיקום גידור ושילוט בטיחות.
 - יד. תוכנית תיאום מנופים.
2. סקר סיכונים באתר ותכנון אמצעי בטיחות.
3. תוכנית מפורטת ולו"ז להדרכת עובדים- בטיחותית ומקצועית.
4. נוהל בקורת לאיתור מפגעי בטיחות ודרכים לסילוקם.
5. נוהל לביצוע עבודות מיוחדות: חפירות, הרכבות, הקמת פיגומים וכיו"ב.
6. דרישות מיוחדות של חברת מקורות כמפורט בפרוטוקול של פגישת הזנק ובטופס תדריך בטיחות לקבלן.
7. תאורת לילה ותאורת אזהרה למבנים גבוהים.
8. נוהלי- חרום:
 - א. פינוי נפגעים.
 - ב. רשימת אחראים ונוהל מתן עזרה ראשונה.
 - ג. רשימת מספרי טלפון מד"א, כיבוי, משטרה.
 - ד. נוהל הודעה על תאונה בעבודה.
 - ה. נוהל פינוי האתר במקרה חרום (כולל מועדי תרגול).

התכנית תהיה חתומה בידי המתכנן ובידי מבצע הבנייה

נספח ו'

מקצועיות מתחילה בבטיחות בטיחות במקורות - תפיסה ומדיניות

חברת מקורות מחויבת לבטיחות, לבריאות של עובדי החברה, לקוחותיה, ספקיה קבלניה והקהילה ולהגנת הסביבה. החברה תנהל את פעילותה באופן שיבטיח השגת כל אלו והגעה לסטנדרטים גבוהים בתחומים אלו. תפיסת ומדיניות הבטיחות מהוות חלק בלתי נפרד מאסטרטגיית החברה.

מרכיבי תפיסת הבטיחות

- את הבטיחות בכל מסגרת בחברה, מוביל העומד בראש המסגרת.
- העובדים והקבלנים הינם שותפים מלאים לקיים את הבטיחות ולקדם אותה.
- כל פרט מחויב לבטיחותו האישית ולבטיחות זולתו וסביבתו.
- הבטיחות היא זכות בסיסית של העובד.
- כל מנהל בחברה מחויב להבטיח זכות זו ולקיים דרישות חוק ודרישות נורמטיביות.

- הבטיחות מבוססת על מקצועיות והיא חלק בלתי נפרד ממנה.
- מנהלים, מהנדסים, עובדים ואנשי המקצוע שותפים לתהליכים ומשתתפים באיתור הסיכונים ובזיהויים, במציאת פתרונות וביישומם הלכה למעשה.
- תפקידם של גורמי הבטיחות לשמש כמומחים מקצועיים בתחומם ולסייע למנהלים ולעובדים לממש את אחריותם בתחום זה.

- ניהול הבטיחות הינו חלק בלתי נפרד מניהולה הכולל של החברה. הוא מושתת על תכנון יסודי, חיזוי תרחישים וניתוחם, ניהול סיכונים, בקרת היישום והביצוע, הדרכה והגברת המודעות.
- מאמצי הבטיחות מתמקדים במניעה יזומה של סיכונים, כשלים, שגיאות ותקלות, כמו גם יצירת שכבות הגנה אפקטיביות.

- קידום הבטיחות ושיפורה מחייבים לימוד אישי וארגוני, המבוסס על דיווח, על תחקיר ולמידה, על הפקת לקחים והטמעתם.
- כדי להבטיח שיפור מתמיד המנהלים אחראים ליצור שפה משותפת בחברה, להציב יעדים ברורים, מאתגרים ובני השגה, להגדיר מדדים אחידים בני מדידה, לקיים ולנהל מערכת מדידה יעילה.

מדיניות הבטיחות

- 1 **אחריות** - המנהלים הם מובילי הבטיחות במסגרתם ועליהם להוביל, ליישם ולאכוף את המדיניות.
- 2 **תוכנית שנתית לניהול הבטיחות** - תוכן תוכנית שתכלול את כל מרכיבי הניהול והבקרה הנדרשים.
- 3 **הדרכה** - נושאי הבטיחות יוטמעו בהדרכות מנהלים, הכשרות ייעודיות לעובדים ולקבלנים ובהכשרות ייעודיות מקצועיות.
- 4 **ניהול סיכונים** - ביצוע ניהול סיכונים שיטתי לתכנון משימות ופעילויות בחברה על סוגיהן.
- 5 **מודעות לבטיחות** - מנהלים, מהנדסים ואנשי מטה יקפידו על הדגשת הסיכונים ותנאי הבטיחות בהוראות, בתוכניות ובמשימות, על יצירת סביבת עבודה תואמת למשימות, תקינה ובטוחה, ויודאו קיום שגרה של ניטור סיכונים בסביבת הפעילות באופן יזום ושיטתי.
- 6 **משמעת** - מנהלים ואנשי מטה נדרשים יהוו דוגמה אישית, יאכפו את הוראות החברה ויטמיעו במסגרתם נורמות וערכים של כיבוד החוק וקיום נהלים.
- 7 **דיווח** - כל מי שמעורב באירוע בטיחותי או עד לאירוע בטיחותי (עובד, קבלן וכו') ידווח באופן מיידי לממונה עליו ובאפליקציית הבטיחות. הדיווח יועבר הלאה בהתאם לשרשרת הדיווחים.
- 8 **לימוד, הפקת לקחים, הטמעתם ויישומם** - מנהלים יפעלו לחזק ולקבע דפוסי פעולה נכונים, יעודדו חשיפת כשלים ויקנו לכך ערך לימודי.
- 9 **ניתוח כמותי - מדדים ויעדים** - תנוהל מערכת יעדים ומדדים בבטיחות, כלל מסגרות החברה ימדדו לגבי מידת עמידתם ביעדי הבטיחות.
- 10 **עידוד לבטיחות** - הקניית מוטיבציה הן ברמה מסגרתית והן ברמת הפרט, בין היתר באמצעות תגמול חיובי.
- 11 **צוותי למידה ושיפור** - צוותי למידה ושיפור ינתחו בעיות או תהליכים בעייתיים הגורמים לכשלים או לתאונות. הצוותים יציעו פתרונות חלופיים אשר טמון בהם שיפור.
- 12 **מבדקים וביקורות** - מנהלים וגורמי המטה האחראים על בטיחות וחירום יקיימו שגרת מבדקים וביקורות.
- 13 **נאמני הבטיחות** - נאמני הבטיחות בחברה יסייעו למנהלים בשמירה על נהלי הבטיחות בחברה, וישמשו להם כעניים נוספות בשטח.
- 14 **ועדת הבטיחות** - מקורות תקיין ארבע ועדות בטיחות מרכזיות וארבע ועדות בטיחות מרחביות (בכל מרחב תפעול ובמטה) שיורכבו מנציגי המסגרות השונות.
- 15 **יחידת הבטיחות** - יחידת הבטיחות מהווה את הגורם המקצועי העליון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית בחברה והיא המייעצת להנהלה בתחומים אלו. היחידה אמונה על ריכוז הידע המקצועי ועל ניהול הממשק עם גורמי חוץ ורשויות בתחומה. היחידה מבצעת בקרה על יישום מדיניות זו.

עמית לנג, מנכ"ל מקורות
אוגוסט 2022

* מסמך זה גובש בסיוע יורם אלעזרי - ניהול והנדסת בטיחות בע"מ, כל הזכויות שמורות ©